

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики і гринченкознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

» лютого 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕВІЗІЇ ТЕКСТУ

для студентів

спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа; 035 Філологія
освітньої програми 035/029.00.01 Біографістика і текстологія
рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Київ — 2024

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка Код ЄДРПОУ 45307988	
Програма № <u>32 41/24</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
<u>Жильцов</u> (підпис)	<u>Жильцов</u> (прізвище, ім'я та по батькові)
» <u>лютого</u> 20 <u>24</u>	

Розробник:

Вірченко Тетяна Ігорівна, доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри української літератури, компаративістики і
грінченкознавства

Викладач:

Вірченко Тетяна Ігорівна, доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри української літератури, компаративістики і
грінченкознавства

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні
кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства
Протокол від 17 січня 2024 р. №1

Завідувач кафедри української літератури,
компаративістики і грінченкознавства _____ (Олена БРОВКО)

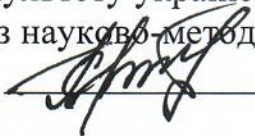
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми
035/029.00.01 Біографістика і текстологія
____.____.2024 р.

Гарант освітньо-наукової програми _____ (Роман КОЗЛОВ)

Робочу програму перевірено
01.02 2024 р.

Заступник декана Факультету української філології,
культури і мистецтва з науково-методичної
та навчальної роботи _____ (Світлана ГОРОБЕЦЬ)

Пролонговано:
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
«Ревізії тексту»	
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	3/ 90
Курс	1
Семестр	2
Кількість змістових модулів з розподілом	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, зокрема:	90
Аудиторні	24
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	
Самостійна робота	60
Форма семестрового контролю	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: сформувати уявлення студентів про методологічні особливості текстологічного аналізу художньої та нефікційної літератури; текстологічної підготовки багатотомного видання.

Завдання (ЗК-1, 3, ФК-2, 3, 5–12):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність застосовувати технології та процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової інформації;
- здатність відстежувати тенденції розвитку предметної сфери шляхом проведення аналізу інформаційних потоків та масивів;
- здатність використовувати у фаховій діяльності поглиблені знання з біографістики, текстології, стратегій, моделей, стандартів і методів розвитку й адміністрування бібліотечних та архівних систем;
- здатність орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах;
- здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку українського і світового літературознавства;
- здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення біографістики і текстології;

- здатність здійснювати науковий аналіз і структурування біографічного, мовного, мовленнєвого і літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;
- здатність вільно користуватися спеціальною технологією в обраній галузі дослідження;
- здатність інтерпретувати інформаційні та філологічні явища і процеси та формувати професійну світоглядну позицію;
- усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок, здатність планувати і проводити наукові дослідження, передусім у царині біографістики і текстології, презентувати їх результати професійній спільноті, захищати інтелектуальну власність на результати досліджень та інновацій;

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ЗМІСТОВИМ МОДУЛЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Після опанування дисципліни студент має (ПРН-1, 2, 4, 5, 9–14, 16–18, 21):

- оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;
- володіти культурою мислення, вміти узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію, зокрема наукову в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням;
- застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в предметній області;
- характеризувати, оцінювати і порівнювати теоретичні засади, історичні надбання і новітні досягнення біографістики і текстології;
- збирати, систематизувати, інтерпретувати і науково аналізувати біографічний, мовний, мовленнєвий і літературний матеріал з урахуванням доцільних методологічних принципів, підходів і методів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних;
- створювати, аналізувати, інтерпретувати і редагувати тексти різних стилів і жанрів;
- використовувати спеціалізовані концептуальні знання з біографістики і текстології для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;
- планувати, організовувати, здійснювати дослідження та/або інноваційні розробки, презентувати їх результати науковій спільноті в наукових публікаціях чи виступах на конференціях, круглих столах, семінарах тощо;
- дотримуватися правил академічної доброчесності;
- застосовувати прикладне програмне забезпечення для вирішення наукових завдань на основі поєднання інтелектуальних здібностей людини з функціональними можливостями інформаційних систем;

— оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

— доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних проблем у галузі біографістики і текстології, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються;

— здійснювати текстологічні дослідження на основі критики тексту, аналізу документів, інтерпретації фактів видавничої історії.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви змістових модулів, тем	Ус бо го	Розподіл годин за видами робіт					Сам ості йна
			Аудиторна					
			Ле кц ії	Семі нари	П ра кт ич ні	Ла бо ра т.	Ин ди ві д.	
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти текстологічного аналізу художніх творів								
	1. Текстологічні джерела наукової біографії письменника		2				5	
	2. Видавнича та цензурна історія, редакції основного тексту – текст у динаміці.			2			5	
	3. Персональна текстологія митця: класичні й сучасні практики			4			10	
	Модульний контроль	2						
	<i>Разом</i>	30		6			20	
Змістовий модуль 2. Текстологія нефікційної літератури								
	4. Текстологічні засади дослідження нефікційної літератури		2				5	
	4.1. Методологічні засади текстологічного дослідження епістолярію			2			5	
	4.2. Методологія текстологічного дослідження щоденників, спогадів			4			10	
	Модульний контроль	2						
	<i>Разом</i>	30		6			20	
Змістовий модуль 3. Текстологічні аспекти підготовки багатотомного видання								
	5. Академічне / повне зібрання творів письменника. Проблема основного тексту.		2				5	
	6. Наукова едіція		2	4			15	
	Модульний контроль	2						
	<i>Разом</i>	30		4			20	
	<i>Усього</i>	90	8	16			60	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

ТЕКСТОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ

Тема 1. Текстологічні джерела наукової біографії письменника

Рукопис. Джерельний комплекс тексту. Етапи історико-текстологічної критики. Методологічні засади сучасної текстології.

Архів письменника як документальний літопис його життєвого і творчого шляху. Особовий архів письменника: принципи формування, архівної систематизації, основний склад документів. Умови для збереження архіву (воля письменника, воля оточення письменника). Архів Івана Франка. Архів Бориса Грінченка. Архів Косачів. Архів Павла Тичини.

Тема 2. Видавнича та цензурна історія, редакції основного тексту – текст у динаміці.

Цензурна історія видання «Чорної ради» П. Куліша. Редакторські втручання Державного видавництва України (1927) в повість Б. Грінченка «Під тихими вербами». Робота Лесі Українки над драмою «Камінний господар». Методика текстологічного аналізу роману Пантелеймона Куліша «Чорна рада» Олесем Федоруком.

Тема 3. Персональна текстологія митця: класичні й сучасні практики

Персональна текстологія митця: зміст поняття. Історія тлумачення «Роман Лене» в епістолярії Лесі Українки (за Ларисою Мірошніченко). Реконструкція історії створення першої збірки «Пісні крові» В. Сосюри Сергієм Гальченком. Аналіз наукових дослідів Г. Аврахова, С. Гальченка, Л. Мірошніченко, О. Неживого, М. Сиваченка, О. Бороня.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ТЕКСТОЛОГІЯ НЕФІКЦІЙНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Тема 4. Текстологічні засади дослідження нефікційної літератури

Види джерел. Жанри нефікційної літератури. Особливості текстологічної роботи з письменницькими листами, щоденниками. Правила академічного видання листів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ТЕКСТОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ БАГАТОТОМНОГО ВИДАННЯ

Тема 5. Академічне / повне зібрання творів письменника. Проблема основного тексту.

Багатотомне зібрання творів. Повне (академічне) зібрання творів (подання автентичного, науково вивіреного тексту кожного твору, повне зведення його

варіантів і редакцій, встановлення канонічного тексту). Умови існування. ПЗТ Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка, Бориса Грінченка.

Тема 6. Наукова едиція

Видання тексту — наукова едиція. Текстологічні проблеми: вибір тексту, відбір його версій, їх розташування у хронологічній послідовності, формування довідкового апарату (супроводжувальні статті, коментарі, покажчики тощо). Науково-філологічна культура коментування. Відомості, зафіксовані в наукових коментарях: визначення й перелік усіх джерел тексту, визначення дати написання, історія задуму і написання, обґрунтування визначення основного тексту, встановлення канонічного тексту, історія прижиттєвого публікування твору, історико-літературний коментар, енциклопедичний коментар.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	1	1	1	1	2	2
Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3	2	2
Робота на семінарському занятті	10	3	30	3	30	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
<i>Разом</i>			64		64		54
Максимальна кількість балів: 182							
Розрахунок коефіцієнта: $182 : 100 = 1,82$							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

Самостійна робота 1. 1. Прочитайте розділ 2 «У пошуках основного тексту: видання 1910 р.» праці Д. Єсипенка «Повісті Бориса Грінченка “Серед темної ночі” та “Під тихими вербами”»: історія текстів і тексти в історії. 2. Визначте методику текстологічної роботи дослідника.

Самостійна робота 2. 1. Прочитайте розділ 1 «Загадкові автографи» праці Л. Мірошниченко «Леся Українка. Життя і тексти». 2. Визначте методику текстологічної роботи дослідника.

Самостійна робота 3. 1. Прочитайте розділ 1 «Павло Тичина. Злети й падіння “Хліборобського Орфея”» праці С. Гальченка «Історія тексту. Джерелознавчі і текстологічні аспекти творчості П. Г. Тичини, В. М. Сосюри та Остапа Вишні». 2. Визначте методику текстологічної роботи дослідника.

Вимоги до оформлення. Підготуйте презентацію та супровідний виступ.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка роботи — 5 балів. Оцінюватимуться повнота і ясність представлення.

2. Максимальна оцінка презентації-захисту — 25 балів (у якості модульного контролю). Оцінюватимуться продемонстровані риторичні навички, взаємодія з аудиторією, відповіді на питання.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль 1. Презентуйте та захистіть свою самостійну роботу 1. Критерії оцінювання. Максимальна оцінка — 25 балів. Оцінюватимуться продемонстровані риторичні навички, взаємодія з аудиторією, відповіді на питання.

Модульний контроль 2. Презентуйте та захистіть свою самостійну роботу 2. Критерії оцінювання. Максимальна оцінка — 25 балів. Оцінюватимуться продемонстровані риторичні навички, взаємодія з аудиторією, відповіді на питання.

Модульний контроль 3. Презентуйте та захистіть свою самостійну роботу 3. Критерії оцінювання. Максимальна оцінка — 25 балів. Оцінюватимуться продемонстровані риторичні навички, взаємодія з аудиторією, відповіді на питання.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку за сумою балів.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100–90 балів	Відмінно – відмінний рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82–89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75–81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань / умінь / навичок з незначною кількістю помилок
D	69–74 балів	Задовільно – посередній рівень знань / умінь / навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60–68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань / умінь / навичок
FX	35–59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1–34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

«Ревізії тексту»

Разом: 90 год.: лекції – 8 год., семінарські заняття – 16 год.,
самостійна робота – 60 год., модульний контроль – 6 год.

Модуль	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3	
Назва модуля	Теоретичні аспекти текстологічного аналізу художніх творів		Текстологія нефікційної літератури		Текстологічні аспекти підготовки багатотомного видання	
К-ть балів за модуль	64		64		54	
Теми лекційних занять	Історико-текстологічна критика. Текстологічні джерела наукової біографії письменника (1 б.)		Текстологічні засади дослідження нефікційної літератури (1 б.)		Академічне / повне зібрання творів письменника. Проблема основного тексту (1 б.)	Наукова едиція (1 б.)
Теми семінарських занять	Видавнича та цензурна історія, редакції основного тексту – текст у динаміці.(11 б.)	Персональна текстологія митця: класичні й сучасні практики (22 б.)	Методологічні засади текстологічного дослідження епістолярію (11 б.)	Методологія текстологічного дослідження щоденників, спогадів (22 б.)	Наукова едиція (22 б.)	
Самостійна робота	Самостійна робота 1 (5 б.)		Самостійна робота 2 (5 б.)		Самостійна робота 3 (5 б.)	
Поточний контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		Модульна контрольна робота 2 (25 б.)		Модульна контрольна робота 3 (25 б.)	
Підсумковий контроль	Залік					

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

Гнатюк М. Текстологічні студії. Київ, 2011.

Серажим К. Текстологія: елементи тексту й апарат видання / За ред. В. Різуна. Київ : Ред.-вид. центр «Київський університет», 1998.

Додаткові джерела

Аврахов Г. Леся Українка: проблеми текстології та історії друку (до давнадцятитомного видання творів, 1975–1979). Луцьк : Твердиня, 2007. 228 с.

Гальченко С. Історія тексту. Джерелознавчі і текстологічні аспекти творчості П. Г. Тичини, В. М. Сосюри та Остапа Вишні. Київ : Наукова думка, 2014. 688 с.

Гнатюк М. Юрій Яновський: текст і авантекст : монографія. Київ ; Ніжин : ТОВ «Видавництво “Аспект-Поліграф”», 2006. 328 с.

Гончарук М. Проблема основного тексту прозових творів Панаса Мирного 1870-х років. *Спадщина: Літературне джерелознавство. Текстологія.* 2007. Т. 3. С. 57–94.

Єрмак В. Творча історія поезій у прозі Василя Стефаника. Київ : Наукова думка, 2016. 150 с.

Єсипенко Д. Повісті Бориса Грінченка «Серед темної ночі» та «Під тихими вербами»: історія текстів і тексти в історії. Київ : Наукова думка, 2015. 160 с.

Зубкова Н. Архів і бібліотека видатного діяча українського просвітництва Б. Д. Грінченка (з Фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського). Київ, 2008. 178 с.

Масляничук Т. Проза Володимира Винниченка: проблеми текстології. Київ : Видавничий дім «Стилос», 2008. 184 с.

Мірошніченко Л. Леся Українка: Життя і тексти. Київ : Смолоскип, 2011. 264 с.

Мірошніченко Л. Над рукописами Лесі Українки: Нариси психології творчості та текстології. К., 2001. 264 с.

Неживий О. Життя у слові. Джерелознавча проблематика творчості Григора Тютюнника. К., 2014.

Скупейко Л. Текстологічні засади академічного Повного зібрання торі Лесі Українки. *Постаті і тексти (з історії української літератури).* Київ : Фенікс, 2007. С. 123–136.

Федорук О. Перше видання Шевченкових «Гайдамаків»: Історія книжки. К., 2013.

Федорук О. Роман Куліша «Чорна рада»: історія тексту. Київ: Критика, 2019.

Цимбал Б. Оцінка доробку Василя Доманицького-текстолога в українському літературознавстві. *Літературознавчі обрії. Праці молодих учених.* 2010. Вип. 18. С. 209–213.